

เทคนิคในการกำกับภาพยนตร์สั้นของนักศึกษาโครงการภาพยนตร์ ปีการศึกษา 2560: กรณีศึกษาภาพยนตร์สั้นเรื่องเข็ดแล้วคราวนี้

Short Film's Directing Technics of Student Film Project 2017: Case Study No More Bet

มนต์ศักดิ์ เกษศิริรินทร์เทพ* และสมคเน วรวิวัฒน์*

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “เทคนิคในการกำกับภาพยนตร์สั้นของนักศึกษาโครงการภาพยนตร์ ปีการศึกษา 2560: กรณีศึกษาภาพยนตร์สั้นเรื่องเข็ดแล้วคราวนี้” มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบถึงเทคนิคในการกำกับภาพยนตร์สั้นของนักศึกษาโครงการภาพยนตร์ ปีการศึกษา 2560 เรื่องเข็ดแล้วคราวนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในลักษณะการบริหารงานในตำแหน่งผู้อำนวยการสร้างฝ่ายบริหาร

ผลการวิจัยพบว่าเทคนิคในการกำกับภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ได้แก่ ประเด็นแรกคือการกำกับภาพยนตร์ด้วยการใช้อุดมการณ์ และ ความคิดของตนเอง ผู้กำกับภาพยนตร์มีความชัดเจนในแนวทางเนื่องจากเป็นคนเขียนบทภาพยนตร์เอง จึงสามารถสื่อสารให้กับผู้ร่วมงานให้เข้าใจและทำงานในส่วนของแต่ละบุคคลได้เป็นอย่างดี อีกประเด็นหนึ่งคือการกำกับภาพยนตร์อย่างชัดเจนในแนวทางของการนำเสนอ นั่นคือการกำกับภาพยนตร์ตลกร้ายที่ผู้กำกับภาพยนตร์ได้ศึกษาเนื้อหา รูปแบบ ลักษณะเด่นของภาพยนตร์ตลกร้าย แล้วนำมาสร้างภาพยนตร์เรื่องเข็ดแล้วคราวนี้ อย่างชัดเจน และตรงรูปแบบ

คำสำคัญ: เทคนิคการกำกับ / ภาพยนตร์สั้น / โครงการภาพยนตร์

Abstract

This research article aims to study Short Film's Directing Technics of Film Project 2017: Case Study No More Bet. This is qualitative research by using participant observation as an

executive producer. The result found that there are two techniques: ideology and self was clearly shown since screenplay was written by the director, also director's direction was clear since he studied the content and form of bad humorous film eloquently.

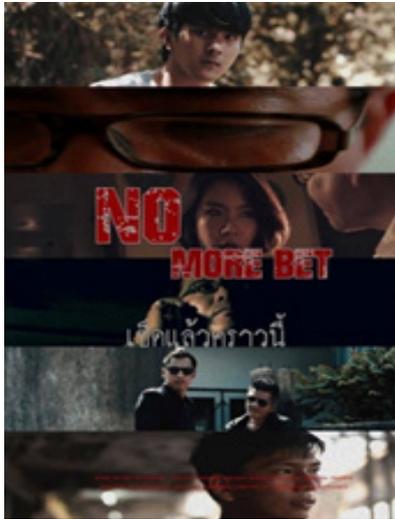
Keywords: Directing Technics / Short Film / Film Project

บทนำ

เนื่องจากในปัจจุบันภาพยนตร์มีกระบวนการผลิตที่รวดเร็ว และเอื้ออำนวยต่อการผลิตโดยใช้ทีมงานที่น้อยลงกว่าสมัยที่ผู้วิจัยได้สร้างในเชิงอาชีพเมื่อประมาณ 10 กว่าปีก่อน ดังนั้นการผลิตภาพยนตร์สั้นของนักศึกษาในปัจจุบันในส่วนของกรรมวิธีก็สามารถผลิตได้ในศักยภาพที่สอดคล้องกับความเป็นมืออาชีพเช่นกัน หากแต่จะแตกต่างกันในลักษณะของระยะเวลาในการนำเสนอ ในปีการศึกษา 2560 มีนักศึกษาสาขาภาพยนตร์ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาโครงการ 6 กลุ่ม และสร้างภาพยนตร์ 6 เรื่อง ซึ่งได้มีภาพยนตร์ที่สร้างความน่าสนใจที่สุดคือเรื่อง “เข็ดแล้วคราวนี้” ความน่าสนใจเกิดขึ้นด้วยความที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักศึกษาในกลุ่มนี้ และได้ทำการสังเกตพัฒนาการของสมาชิกกลุ่มทั้ง 6 คน ในการเรียนรู้ในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมาแล้วเกิดความสนใจเนื่องจากพัฒนาการในการทำงานผลิตภาพยนตร์จากเมื่อครั้งที่ผลิตภาพยนตร์สั้นครั้งแรกในเรื่อง “ชฎา” ผลงานการผลิตภาพยนตร์สั้นเรื่องนั้นเมื่อผู้วิจัยได้รับชมแล้วประเมิน

*อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

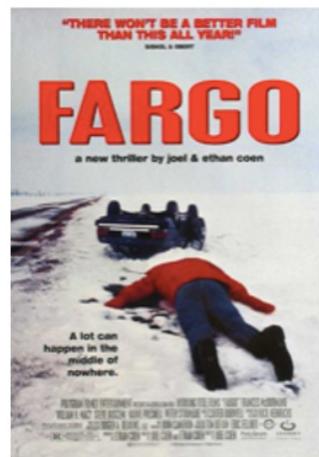
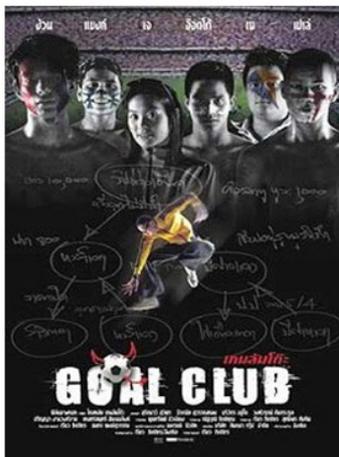
คุณค่าในการผลิตอยู่เป็นกลุ่มสุดท้าย มีคะแนนในการประเมินต่ำที่สุด แต่เมื่อเวลาผ่านไปนักศึกษากลุ่มนี้กลับมาผลิตภาพยนตร์สั้นโครงการงานเรื่องเช็ดแล้วคราวนี้ซึ่งทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ

ภาพที่ 1 โปสเตอร์ภาพยนตร์สั้นเรื่องเช็ดแล้วคราวนี้

ด้วยปัจจัยในทั้งการผ่านการเรียนการสอนของสาขาภาพยนตร์ หรือ ไม่ว่าจะเป็นในการออกปฏิบัติการผลิตภาพยนตร์ในรายวิชาต่าง ๆ การไปสหกิจศึกษาตามการวางแผนการเรียนการสอนของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ทำให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนประสบการณ์ในหลายด้าน โดยเฉพาะการกำกับภาพยนตร์ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาวิจัย

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง No More Bet เช็ดแล้วคราวนี้ เกิดมาจากความสนใจในหลายๆประเด็นอันมาจากตัวนักศึกษาเอง คนรอบข้าง และ สังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการพนัน ยาเสพติด และ แก๊งที่มีอิทธิพล โดยมีคนใหญ่คนโต อยู่เบื้องหลังและ ภาพยนตร์นั้น ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพยนตร์หลาย ๆ เรื่องซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับพนัน มาเฟีย ด้านมืดของสังคม ความโลภมาก และเงินตรามีความหลงใหลในการเซตฉาก โดยเรื่องที่เป็นแรงบันดาลใจหลักนั้นมีอยู่ 3 เรื่องคือ “Goal Club เกมล้มโต๊ะ” “เรื่อง ตลก 69” และ “Fargo” ที่ปรากฏตามภาพที่ 2 มาเป็นองค์ประกอบในการสร้างบทประพันธ์

ภาพที่ 2 ภาพยนตร์ที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับการผลิตภาพยนตร์สั้นเรื่องเช็ดแล้วคราวนี้

ทางนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาในฐานะที่เป็นผู้ดูแลโครงการ และผู้อำนวยการสร้างฝ่ายผลิตทุกคนมีความสนใจในองค์ประกอบในบทภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่อง จึงต้องการสร้างภาพยนตร์ให้ออกมามีความเป็นภาพยนตร์แนวตลกร้าย (Black Comedy) วัยรุ่น มาเฟีย และความรุนแรงแฝงด้วยเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการเล่นพนัน ค่าของเงิน ซึ่งประกอบอยู่ในภาพยนตร์สั้นเรื่องเช็ดแล้วคราวนี้ หลังจากการผลิตทางผู้วิจัยได้ทำการ

สัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ ผู้กำกับศิลป์ ผู้กำกับภาพ ผู้ตัดต่อ และผู้ออกแบบเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ถึงการทำงานในส่วนของการกำกับภาพยนตร์ และการรับคำสั่งจากผู้กำกับภาพยนตร์ รวมถึงการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการทำงานตั้งแต่เริ่มเขียนบทภาพยนตร์ ไปจนถึงในขั้นตอนการเผยแพร่ภาพยนตร์

การศึกษาในหัวข้อ “เทคนิคในการกำกับภาพยนตร์สั้นของนักศึกษาโครงการภาพยนตร์ ปีการศึกษา 2560: กรณีศึกษาภาพยนตร์สั้นเรื่องเข็ดแล้วคราวนี้” ผู้วิจัยจะนำผลการศึกษามาสร้างเป็นบทความวิจัยที่จะแสวงหาความจริงที่น่าสนใจเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับการเรียนการสอนในส่วนของกำกับการกำกับภาพยนตร์หลักสูตรใหม่ของสาขาภาพยนตร์ ข้อมูลที่เกี่ยวกับเทคนิคในการกำกับภาพยนตร์จึงเป็นข้อมูลที่น่าสนใจที่ทางสาขาวิชาภาพยนตร์ให้ความสำคัญ และ จะนำไปปรับใช้ในการทำงานต่อไป ซึ่งในรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทราบถึงเทคนิคในการกำกับภาพยนตร์สั้นของนักศึกษาโครงการภาพยนตร์ ปีการศึกษา 2560 เรื่องเข็ดแล้วคราวนี้

แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในหัวข้อ “เทคนิคในการกำกับภาพยนตร์สั้นของนักศึกษาโครงการภาพยนตร์ ปีการศึกษา 2560: กรณีศึกษาภาพยนตร์สั้นเรื่องเข็ดแล้วคราวนี้” ได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการศึกษาดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคของผู้กำกับภาพยนตร์

ผู้กำกับภาพยนตร์ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Film Director เปรียบได้เช่นเดียวกับคนเล่าเรื่องคนแรกสุด โดยผ่านคำพูดและลีลาการแสดงของนักแสดงต่าง ๆ จากนั้นก็ถึงผู้ชม ปัจจัยสำคัญที่สร้างความสนใจต่อผู้ชมก็คือการเล่าเรื่องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทุก ๆ คนเล่าเรื่องในสังขรณ์เดียวกัน จนผู้ชมไม่สามารถหลีกเลี่ยงไปทางไหนได้ ตามที่ทฤษฎี จีแอนเนนตี ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Understanding Movies ว่าผู้กำกับภาพยนตร์ต้องมีความเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง และความรับผิดชอบของตนเองต่อเนื้อหาที่นำเสนอผ่านภาพยนตร์ที่อาจมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อโดยรวมมาถึงตัวเอง หรือ ส่วนรวมเปรียบได้กับ วาทยกร คือ ผู้ที่จัดแบ่ง รับผิดชอบในการเลือกเฟ้น และวางโครงงานด้านศิลปะการ จัดแสดงทั้งหมดมี 2 ประเภท คือ

1. The Craftman Director เหมือนช่างฝีมือ มีทักษะความชำนาญสูง นำบทภาพยนตร์มาดัดแปลงเพื่อสร้างภาพยนตร์เป็นสินค้าได้

2. The Personal Director เป็นศิลปินที่มีอุดมการณ์ และ ความคิดของตนเอง ซึ่งจะสร้างภาพยนตร์ตามที่ตนเองเลือก โดยสื่อความหมายมาในแง่มุมที่ตนเองกำหนด

ผู้กำกับภาพยนตร์จึงเปรียบเสมือนศูนย์รวมของการเล่าเรื่องทุก ๆ ส่วนประกอบกันเป็นองค์รวมจากมุมมองของผู้กำกับ และมีหน้าที่สัมพันธ์กับบทบาทหน้าที่ที่เปรียบเสมือนจินตนาการเริ่มแรกในการผลิตภาพยนตร์ ซึ่งบทบาทผู้กำกับเป็นจุดเริ่มต้นของงานสร้างภาพยนตร์ แต่ผู้ที่จะทำให้บทภาพยนตร์เป็นภาพยนตร์ได้ คือ ผู้กำกับภาพยนตร์ (จากนามธรรม เป็น รูปธรรม) ผู้กำกับภาพยนตร์สามารถที่จะใส่ความคิดสร้างสรรค์ที่ตัวเองตีความออกมาและหยิบมาถกกับผู้เขียนบทภาพยนตร์ถึงแนวทางที่ตนต้องการ โดยมีข้อแม้ว่าต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ที่พัฒนาเป็นแนวทางในการกำกับ (Direction) และ ในเชิงการบริหาร มีตัวแปรหลายอย่างที่เข้ามา มีผล และ ทำให้ผู้กำกับภาพยนตร์จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนความต้องการไปจากเดิม เช่น งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์มีจำกัด อาจจำเป็นที่ผู้กำกับภาพยนตร์ต้องปรับบทบาทผู้กำกับ ต้องมีความชัดเจนในสิ่งที่ตนต้องการ และ สิ่งที่ตนต้องการตัดทิ้ง ซึ่งในส่วนของการผลิตโครงการภาพยนตร์สั้นเรื่องเข็ดแล้วคราวนี้ยังมีแง่มุมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาภาพยนตร์ที่น่าสนใจต่อมาคือ

1. การพิจารณาการนำเสนอเรื่องราวของบทภาพยนตร์ในแง่การเป็นภาพยนตร์ มีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

- พื้นที่ (Space) เป็นตัวบังคับให้ภาพยนตร์มีความกระชับรัดกุม
- ภาพ (Picture) เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของภาพยนตร์ ภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์จะประกอบองค์ประกอบทั้ง 4 ของ Mise-En-Scene (Blocking, Props & Set, Costume & Make-up Hairdo, Lighting) ซึ่งจะเป็เครื่องมือให้ผู้กำกับภาพยนตร์สื่อสารกับผู้ดูได้อย่างแจ่มแจ้ง (Clarity)
- เสียง (Sound) มีอยู่ด้วยกัน 4 องค์ประกอบ บทพูด เสียงพากย์ เสียงประกอบ และดนตรีประกอบภาพยนตร์ ซึ่งบทพูดมีความสำคัญที่สุด
- ลีลาของภาพยนตร์ (Pacing) หมายถึงจังหวะต่าง ๆ ที่เหมาะสมพอดีในการเคลื่อนไหวของส่วนประกอบต่าง ๆ ของภาพยนตร์ เช่น จังหวะการเคลื่อนไหวของผู้แสดง

จังหวะการพูด และจังหวะการตัดต่อเปลี่ยนภาพหนึ่งเป็นอีกภาพหนึ่ง บทภาพยนตร์มีส่วนอย่างมากในการช่วยสร้างลีลาธรรม ๑ ให้กับภาพยนตร์ ยกตัวอย่างเช่นถ้าในฉากที่ต้องการความสนุก หรือ ตลก ถ้าผู้กำกับภาพยนตร์ไม่รู้จังหวะการกะจังหวะ (Timing) ที่พอดีแล้วฉากนั้นจะพังไปเลย เพราะตลกผิด อย่างไรก็ตามลีลาเป็นสิ่งที่เกิดจากสัญชาตญาณของการทำงาน และ แตกต่างออกไปตามธรรมชาติของผู้กำกับภาพยนตร์แต่ละคน และ ก็เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าไม่มีผู้กำกับภาพยนตร์ผู้ใดในโลกจะกำกับภาพยนตร์ได้ในทุกแนว

2. การพิจารณาประสิทธิผลของบทภาพยนตร์ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในบทภาพยนตร์ต้องมีความสมบูรณ์ของตัวมันเอง การกระทำและการแสดงออกของเรื่องต้องมีจุดมุ่งหมาย และดึงดูดความสนใจ การพิจารณาคุณสมบัติเฉพาะตัวของบทภาพยนตร์มีดังต่อไปนี้

การพิจารณาคูณสมบัติเฉพาะตัวของบทภาพยนตร์ เนื่องจากภาพยนตร์มีพื้นที่ (Space) ในการนำเสนอจำกัด ต้องมีคุณสมบัติ 2 ข้อคือ ความสมเหตุสมผล และความกระชับรัดกุม ที่เกี่ยวข้องกับการตัดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็นในภาพยนตร์ทิ้งไปเพื่อไม่ให้เปลืองพื้นที่ในการนำเสนอเนื้อหา เพราะจะทำให้หนังอัด เสียคุณค่าทางศิลปะที่ดีในภาพยนตร์

การพิจารณาการสร้างเรื่องในศิลปะการละครควรครอบคลุมส่วนประกอบดังนี้ การสร้างตัวละคร - ตัวละครแบนหรือมีการพัฒนา การพูดหรือการกระทำมีผลสอดคล้องกับบุคลิกลักษณะตัวละครหรือไม่ การแสดงการกระทำของตัวละคร - เป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเดินเรื่องในเชิงศิลปะการละครจำเป็นต้องปรากฏให้เห็นถึงความขัดแย้ง (Conflict) ในภาพยนตร์มีความเข้มข้นเพียงใด กล่าวคือ ความขัดแย้งเป็นตัวทำให้เกิดการดิ้นรน พันฝ่าอุปสรรคของตัวละคร แบ่งเป็น 3 แบบ คือ ความขัดแย้งกับคนอื่น ความขัดแย้งต่อสภาพแวดล้อม และความขัดแย้งกับตัวเอง สุดท้ายคือจุดไคลแม็กซ์ (Climax) ไม่ใช่เป้าหมาย แต่เป็นจุดที่ตัดสินใจชนะ การกระทำ การต่อสู้กับอุปสรรคทั้งหลายของตัวละครนั้นไปถึง Climax หรือยัง ไม่ใช่ล้มเลิกอุปสรรคไว้กลางคัน ส่วนประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ถึงสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลหลักเน้นหนัก และเป็นตัวบ่งชี้ถึงเทคนิคที่ใช้ในการผลิตภาพยนตร์สั้นเรื่อง “เช็ดแล้วคราวนี้”

แนวคิดของภาพยนตร์ตลกร้าย

ภาพยนตร์ตลกร้ายมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับภาพยนตร์ตลกในยุคแรก กล่าวคือมักจะกล่าวถึงจุดจบคือความตาย การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความตายเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดที่ตลกประเภทนี้ต้องการ

นอกเหนือจากความตาย ความว่างเปล่า และไร้แก่นสารก็เป็นประเด็นสำคัญที่มีการเล่าถึงในภาพยนตร์แสดงถึงชีวิตของตัวละครที่ไร้แก่นสาร และ มีลมหายใจอยู่ท่ามกลางสังคมที่ว่างเปล่า และไร้สาระ ความเหลวไหลไร้สาระมักจะนำเสนอผ่านความสับสน ไร้ระเบียบ และสิ่งที่มีความบกพร่อง ประการสำคัญเหล่าจึงเป็นประเด็นศึกษาในแนวทางการผลิตภาพยนตร์ในตระกูลตลกร้าย โดยมีความเชื่อที่ว่าเมื่อผู้ผลิตภาพยนตร์ได้ทำความเข้าใจในรูปแบบของเนื้อหาตระกูลภาพยนตร์ของตนเองจะผลิตแล้ว ก็จะสร้างแรงบันดาลใจในทิศทางการผลิตภาพยนตร์ของตนได้ดีขึ้น นอกจากนั้นส่วนมากเนื้อหาของตลกร้ายจะอิงกับสภาพสังคมที่เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด แต่ในบางครั้งผู้สร้างก็สามารถจะสร้างสัญลักษณ์ที่สมบูรณ์แบบที่จะแสดงถึงการต่อสู้แข่งขันเพื่อการมีชีวิตอยู่ในสังคมทดแทนได้เช่นกันตามที่เนื้อหาในภาพยนตร์สั้นเรื่องเช็ดแล้วคราวนี้ได้กำลังขึ้นมาทดแทน เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบให้เห็นถึงการต่อสู้ในชีวิต ที่ยากลำบากไม่แพ้ความล้มเหลวของชีวิตในภาวะสงคราม ดังที่ได้กล่าวไว้ว่า “สงครามเป็นสิ่งที่หาสาระไม่ได้ และชีวิตก็หาสาระไม่ได้เช่นกัน”

ซึ่งข้อมูลทั้งหมดนี้นำมาใช้ในการศึกษาภาพยนตร์กรณีศึกษาเพื่อให้เห็นแนวทางในการกำกับภาพยนตร์หลังจากที่ผู้ผลิตได้กำหนดแนวทางการผลิต และได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ในภาพยนตร์ที่ได้ยกมาเป็นต้นแบบได้อย่างชัดเจน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในหัวข้อ “เทคนิคในการกำกับภาพยนตร์สั้นของนักศึกษาโครงการภาพยนตร์ ปีการศึกษา 2560: กรณีศึกษาภาพยนตร์สั้นเรื่องเช็ดแล้วคราวนี้” โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก และ หลังจากการเก็บข้อมูลพบว่าผู้ผลิตได้ใช้เทคนิคในการกำกับภาพยนตร์ตามขั้นตอนในการผลิตภาพยนตร์ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนเตรียมการถ่ายทำภาพยนตร์ (Pre-Production)

เมื่อเริ่มต้นค้นหาข้อมูลในส่วนนี้ นาย ฉัตรมงคล กุลกิติโกวิท ผู้กำกับภาพยนตร์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมงานกำกับภาพยนตร์ว่า “ใช้การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวภาพยนตร์แนวตลกร้ายเพื่อดูเป็น Reference และ Mood & Tone ของภาพยนตร์แล้วนั้น จึงได้นำเอาข้อมูลที่ได้มาตัดแปลงและเริ่มคิด Screen Play ที่มีรายละเอียดเพิ่มขึ้นจากการค้นคว้าข้อมูลและยังได้คำปรึกษาจากอาจารย์เพิ่มขึ้นมาด้วยนั่นเอง” นอกจากนี้ในการทำงานเขียนบทภาพยนตร์นั้นผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมอีกว่า “โดยในขั้นตอนการเขียนบทนี้ผู้กำกับได้รับแนวคิดในการเขียนบทมาจากการชมภาพยนตร์เรื่อง “Goal Club เกมล้มโต๊ะ” “เรื่อง ตลก 69” และ “ Fargo” โดยต้องการที่จะนำเสนอเรื่องราวความสัมพันธ์มิตรภาพของเพื่อน และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในเหตุการณ์ โดยในการเขียนบทนี้ผู้กำกับจะต้องคำนึงถึงแต่ละฉากแต่ละเหตุการณ์ การเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ความเป็นไปได้ในการถ่ายทำ การแสดงของนักแสดงให้มีความสมจริงคนดูแล้วเข้าใจในเนื้อหาของภาพยนตร์ผู้กำกับที่รับหน้าที่เขียนบทจึงต้องมีความระมัดระวังในการเขียนบทเป็นอย่างมาก เมื่อเราได้ตกแต่งความคิดแล้วเราจึงนำไปเข้าที่ประชุม ซึ่งในการทำงานตอนปี 3 ยังไม่ได้มีการเตรียมงานขนาดนี้”

ส่วนในการคัดเลือกนักแสดงนั้นผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวว่า “ทำการคัดเลือกนักแสดงโดยผู้กำกับจะบอกรายละเอียดลักษณะนิสัยตัวละครเป็นแบบใด และนำไปโพสกลุ่มงานนักแสดงและทำให้มีคนสนใจและเหมาะสมกับบทตัวละครที่ได้เสนอไป เพื่อง่ายต่อการทำงาน และทำการคุยกันก็จะเป็นมืออาชีพมากกว่าให้เพื่อนเล่นกันเอง ส่วนใหญ่เราจะดูจากรูปร่างภายนอกก่อนจากคลิปวิดีโอ และมองหาแคแรคเตอร์เหมาะสมเราจึงจะเรียกมา casting” และมีการใช้เทคนิคในการคัดเลือกนักแสดงคือการแสดงสดตามบทภาพยนตร์ที่กำหนดไว้ “ให้นักแสดงอ่านบทมาคร่าว ๆ ก่อนมารับการคัดเลือกนักแสดง (cast-ing) โดยผู้กำกับจะเลือกบทสนทนาเองว่าให้เล่นบทไหนผู้แสดงแสดงสด (Improvise) ผู้กำกับจะสมมติสถานการณ์จริงในตอนนั้นให้และให้นักแสดงแสดงออกมาตามความเข้าใจของตัวละครที่ให้ไปว่าเล่นเป็นอย่างไรตรงกับความคิดผู้กำกับไหม ถ้ายังไม่ตรงตามผู้กำกับ ผู้กำกับจะเป็นคนบอกเองว่าจะให้ลดหรือเพิ่มอารมณ์แบบไหน สามารถบอกเพิ่มเติมสปีริตในการแสดง

นั้นได้ ตัวละครหลัก ๆ ทั้ง 4 คน คือ เคน โจ้ เพ็ช แจ็ค ในภาพยนตร์ที่ดูจากบุคลิกอย่างแรกและสองการพูดจาสำเนียง และเคนตัวละครแรก บุคลิกจะดูเป็นผู้ชายที่ห้าวหาญ ดูแข็งแรง กะล่อน ดูแล้วเป็นผู้นำได้ ผู้กำกับจะสื่อให้ตัวละครเคนเป็นผู้นำของโจ้ และโจ้ ซึ่งเป็นสหายของเคน จะมีบุคลิกที่กวน ๆ ซื่อ ๆ ดูไม่มีพิษ ไม่มีภัย และได้เห็นนักแสดงที่รับบทเคนและโจ้แสดงด้วยกัน และเข้าหากันได้ดี ต่อมาเป็นคู่ลูกน้องมาเฟีย ซึ่งผู้กำกับได้เห็นว่ามีนักแสดงที่มากแสดงบทเพ็ช แจ็คมาด้วยกันและก็เข้าหากันได้ดี เพราะได้เข้ารับการคัดเลือกนักแสดงไปรอบเดียวก็สามารถเห็นคาแรคเตอร์ของมาเฟียได้เด่นชัด เพราะทั้งคู่ได้ผ่านประสบการณ์กันมาก่อนและเล่นได้ดี ซึ่งบทภาพยนตร์ได้เข้ากับหน้าตาสองคนนี้อย่างมาก อีกทั้งแก๊งในเรื่องแอ็กชันอีกด้วย”

หลังจากที่ได้ประชุมทีมงานฝ่ายผลิตแล้วทางผู้ให้ข้อมูลหลักได้สรุปเนื้อหาของภาพยนตร์เรื่องนี้ว่า “เป็นเรื่องตลกร้ายของเคน และ โจ้ ซึ่งมีนิสัยชอบเล่นพนันบอล และได้ตกลงปลงใจกันที่จะแทงพนันบอล จนสุดท้ายทั้งคู่ เคน และโจ้ ได้หมดเนื้อหมดตัวไปกับการพนันและได้หาทางที่จะใช้หนี้ในครั้งนี้ จนกระทั่งทั้งคู่ได้เดินไปเจอกระเป๋าใบหนึ่งซึ่งในนั้นเป็นเงินจำนวนมากที่มีการวางทิ้งไว้ หลังจากนั้นเรื่องราววุ่นวายทั้งหมดก็เกิดขึ้น มีฉากการพนันเข้ามาจนลึกลับเข้าไปและทำให้เกิดแอ็กชันการต่อสู้ในเรื่องอยู่พอสมควร ซึ่งมันทำให้เกิดความหายนะต่อตัวเอง เป็นเหตุให้เกิดโศกนาฏกรรม ทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมคล้อยตามไปกับหนังและสำนึกในการกระทำของตัวละครแต่ละตัวละครเมื่อได้ชมภาพยนตร์”

ในรายละเอียดการเตรียมงานถ่ายทำภาพยนตร์อื่น ๆ นางสาว สุพิชฌาย์ พาผล ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ให้ข้อมูลถึงการทำงานของผู้กำกับภาพยนตร์ว่า “ขั้นตอนนี้ผู้กำกับและทีมงานจะทำความเข้าใจกับบทโดยการอ่านบททุกฉากให้เข้าใจผู้กำกับจะเป็นคนบอกว่าต้องการอะไรแบบไหนในแต่ละฉากและจะต้องเล่าเรื่องให้ทีมงานทุกคนเข้าใจและนึกภาพตามได้ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของผู้กำกับและทีมงานแต่ละตำแหน่งที่จะได้ทำความเข้าใจกับบทร่วมกันผู้กำกับจะต้องอธิบายความต้องการให้ทีมงานแต่ละทีมเข้าใจให้มากที่สุดเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในขณะที่กำลังถ่ายทำหากทีมงานแต่ละหน้าที่มีข้อมูลเสนอมา ผู้กำกับก็จะเป็นคนพิจารณาว่าเห็นด้วยหรือไม่ ซึ่ง

สุดท้ายการตัดสินใจจะเป็นสิทธิขาดของผู้กำกับภาพยนตร์” ในการ Block Shot ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายนายวรากร กำเนิดรัตน์ ผู้กำกับภาพ และ ผู้ช่วยผู้กำกับ ได้ให้ข้อมูลว่า “ในขั้นนี้ผู้กำกับและทีมงานจะออกไปดูสถานที่ที่จะถ่ายทำรวมถึงการบล็อกช็อตตำแหน่งของแสดงไว้คร่าว ๆ โดยในขั้นตอนนี้ผู้กำกับจะต้องทำการวิเคราะห์ ตัวสถานที่เข้ากับบทของภาพยนตร์และนักภาพไว้ในหัว ในขั้นตอนนี้ผู้กำกับจะคิดมุมภาพ และการเดินของนักแสดงที่จะถ่ายตามไปด้วยโลเคชันแต่ละฉากนั้นส่งผลต่อภาพในภาพยนตร์มาก ๆ ผู้กำกับจะต้องคิดดีๆก่อนจะตัดสินใจเลือกตำแหน่งของโลเคชันที่จะถ่าย เพราะถ้าหากมาเปลี่ยนในภายหลังก็อาจจะทำให้เสียเวลา และทีมงานอาจจะมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในขั้นตอนนี้ผู้กำกับจะต้องคุยกับผู้กำกับฝ่ายศิลป์และผู้กำกับภาพว่าในโลเคชันนี้ต้องการอุปกรณ์ประกอบฉากอะไรเป็นพิเศษบ้างภาพที่ออกมาผู้กำกับอยากได้ประมาณไหน”

ขั้นตอนการถ่ายทำภาพยนตร์ (Production)

เนื่องจากในปัจจุบันการเตรียมงานถ่ายทำภาพยนตร์นั้นเป็นส่วนสำคัญ และได้มีการผ่านกระบวนการควบคุมการทำงาน 2 ชั้น คือจากทีมงานฝ่ายผลิตเตรียมงานจนแล้วเสร็จ ถึงเข้าสู่กระบวนการนำเสนอแก่อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการโครงการ ซึ่งเปรียบเสมือนผู้อำนวยการสร้างฝ่ายบริหาร ดังนั้นการทำงานผลิตภาพยนตร์จึงเน้นหนักไปที่ขั้นตอนเตรียมงานสร้าง เมื่อได้ผ่านการนำเสนอแก่ผู้อำนวยการสร้างฝ่ายบริหารแล้ว ก็สามารถปฏิบัติงานแล้วนำมารายงานให้กับฝ่ายบริหาร ดังที่นายฉัตรมงคล กุลกิติโกวิท ผู้กำกับภาพยนตร์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายทำภาพยนตร์ดังต่อไปนี้ “ผู้กำกับมีหน้าที่ควบคุมงานเกือบทุกอย่างในกองถ่าย ที่เกี่ยวข้องกับภาพและเสียงการดำเนินเรื่อง มุมกล้อง บทสนทนาที่จะสื่อให้ผู้ชมได้รับรู้ในทุกๆแง่มุมที่ต้องการจะเผยแพร่ ออกมาการทำงานของผู้กำกับในขั้นตอนนี้ถือว่าสำคัญมากที่สุด ต้องใจเย็นและแข่งกับเวลาก่อนถ่ายผู้กำกับจะเรียกนักแสดงทุกคน เรียกเข้ามาฟังคำอธิบายพร้อมกันทุกคน เพื่ออธิบายครั้งเดียว เพื่อเป็นการประหยัดเวลาและอธิบายบทให้นักแสดงเข้าใจก่อนว่าเล่นแบบไหนเดินแบบไหน ให้อธิบายรวมไปถึงตากล้องไฟ เสียง ผู้กำกับจะต้องเข้าไปพูดคุยกับตากล้องและช่างไฟก่อนว่าต้องการภาพแบบไหนไฟประมาณไหนเพื่อป้องกันการ

ถ่ายผิดพลาดจะได้ไม่เสียเวลาถ่ายใหม่ในระหว่างการถ่ายทำอยู่นั้นผู้กำกับจะดูภาพจากหลังจอมอนิเตอร์หรืออาจจะดูจากจอหลังกล้องเลยก็ได้ ในช่วงนี้ผู้กำกับจะต้องดูในเรื่องของการแสดงของนักแสดงและภาพ ถ้าหากนักแสดงเล่นไม่ได้ ภาพไม่เป็นอย่างที่คิดผู้กำกับก็สามารถสั่งให้หยุดแสดงและเล่นใหม่ได้ผู้กำกับจะต้องยึดหลักตามที่ได้ประชุมเอาไว้ในที่ประชุมเพราะถ้าเกิดไม่ทำตามที่ได้ประชุมไว้ก็อาจทำให้ทีมงานสับสนได้ งานก็จะเสร็จช้าจากเดิมหรืออาจทำให้เกิดความเสียหายให้ภายหลังได้ ผู้กำกับจะต้องมีแผนสำรองไว้เสมอเพราะถ้าหากเกิดเหตุการณ์นักแสดงไม่สามารถเล่นได้ หรือ ถ่ายไม่ทันเวลาผู้กำกับควรจะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้านั้นได้ในขั้นตอนนี้ความรับผิดชอบของผู้กำกับต้องมีเยอะมาก เพราะถ้าในขั้นตอนนี้เกิดความผิดพลาดแล้วผู้กำกับปล่อยผ่านไปอาจส่งผลไปถึงขั้นตอนต่อไปและอาจทำให้งานเกิดความล้มเหลว”

ภาพที่ 3 ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นเรื่อง “เซ็ดแล้วคราวนี้” กำลังทำงานหน้ากองถ่ายทำภาพยนตร์

โดยในภาพยนตร์ถ้าจะให้ยกตัวอย่างจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และได้สอบถาม ตรวจสอบผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดที่เป็นทีมงานผลิตภาพยนตร์สั้นเรื่อง “เซ็ดแล้วคราวนี้” จะเห็นได้ชัดจากการตัดสินใจของผู้กำกับภาพยนตร์ที่จะนำเสนอแนวทางของตัวเองในฉากสุดท้ายที่มีการจบแบบปลายเปิด ไม่มีการเล่าถึงผลลัพธ์ของเรื่องราว แต่กลับทิ้งให้ผู้ชมได้คิดกันเองผ่านการแสดงที่ตัวเองจมมกับทุกอย่าง และ ความตายอยู่เบื้องหน้า ทันใดนั้นโทรศัพท์ของแม่ตัวเองก็ดังขึ้น ซึ่งเป็นสัญญาณถึงคนสำคัญที่เป็นห่วงชีวิตของตัวเองจริงๆ นั่นคือบุพการีนั่นเอง หลังจากเสียงโทรศัพท์ดัง ตัวเอกกำลังถูกปืนของตำรวจจ้องยิงอยู่นั้นได้ขอตำรวจรับสายแล้วภาพก็

ตัดเป็นรายชื่อทีมงานที่แสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์นั้นได้จบลง ดังที่นายฉัตรมงคล กุลกิติโกวิท ผู้กำกับภาพยนตร์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจในจุดนี้ว่า “ฉากนี้ผู้กำกับต้องการให้จบบทสรุปทุกอย่างของเรื่องนี้ในฉากเคนและโจได้เข้ามาช่วยน้องสาวและเหตุการณ์ก็เริ่มรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนตำรวจ (สารวัตร) ได้มายังเหตุการณ์และนี่เป็นสาเหตุและเหตุการณ์ทั้งหมดของเรื่อง No More Bet เช็ดแล้วคราวนี้ เนื่องจากตัวสารวัตรเข้าจับปัญหาต่าง ๆ แต่จริง ๆ แล้วปัญหาของเคนยังไม่จบเพราะเหลือรอดชีวิตอยู่เพียงคนเดียว และโดยส่วนตัวอยากให้ทั้งเหตุการณ์ให้คนดูคิด และ สะท้อนให้คนดูได้มองย้อนกลับออกมาถึงตัวคนดูเองว่าปัญหาของโลก กับ ปัญหาของเรา มันมีความต่างกันอย่างไรมากกว่า” ผู้วิจัยได้ถามไปยังผู้กำกับภาพยนตร์ ซึ่งรับหน้าที่เขียนบทภาพยนตร์ด้วยว่า โดยส่วนตัวคิดว่าตัวละครหลักจะตายไหม ผู้ให้ข้อมูลหลักก็ไม่สามารถให้คำตอบได้เช่นกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเจตนาว่ามีความตั้งใจให้ภาพยนตร์ได้จบแบบนี้ และ ทั้งคำถามไว้ให้กับคนดูคิดต่อไป

ภาพที่ 4 กลุ่มภาพสุดท้ายที่ไล่จากภาพแคบ (เมื่อรับโทรศัพท์) มายังภาพกว้างของคนที่รับโทรศัพท์ของแม่ก่อนที่ภาพจะตัดไปเป็นรายชื่อทีมงาน)

ขั้นตอนหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ (Post Production)

ในขั้นตอนนี้จะเป็นการทำงานระหว่างผู้กำกับภาพยนตร์ และผู้ตัดต่อลำดับภาพ ซึ่งการทำงานของผู้กำกับภาพยนตร์ประหนึ่งกับเป็น “คนเล่าเรื่อง” อยู่ การตัดต่อลำดับภาพจึงจำเป็นที่จะต้องเข้าไปดู และ ตรวจสอบรายละเอียดของการเล่าเรื่องหลังจากถ่ายทำเพื่อให้ภาพยนตร์เป็นดังความคาดหวังของตัวเองมากที่สุด นายฉัตรมงคล กุลกิติโกวิท ผู้กำกับภาพยนตร์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานหลังจากการถ่ายทำภาพยนตร์เสร็จสิ้นว่า “หน้าที่ของผู้กำกับภาพยนตร์ในขั้นตอนสุดท้ายนี้จะต้องควบคุมการตัดต่อลำดับภาพโดยผู้กำกับจะบอกผู้ตัดต่อว่าต้องการให้ตัดแบบไหน หรือต้องการให้ใช้ภาพไหนเสียงดนตรีประกอบ เสียงเอฟเฟกต์ต่าง ๆ ผู้กำกับจะเป็นคนพิจารณาว่าควรใช้แบบไหน ผู้กำกับจะมีหน้าที่กำกับการตัดต่อลำดับภาพ เพื่อให้ออกมาตามที่คิดไว้ผู้กำกับจะต้องเป็นคนที่เข้าใจบทบาทมากที่สุดเพราะฉะนั้นผู้กำกับและผู้ตัดต่อจะต้องเล่าเรื่องด้วยภาพให้สมบูรณ์หลังจากที่ตัดต่อเสร็จผู้กำกับจะต้องนั่งดูตรวจเช็ค ภาพ เสียง ความต่อเนื่อง คำพูด หลังจากตัดต่อเสร็จให้ตีเพราะหลังจากเผยแพร่ไปแล้ว จะไม่สามารถแก้ไขอะไรได้” ส่วนทางฝ่ายนางสาว สุพิชฌาย์ พามล ผู้ตัดต่อได้ให้ข้อมูลในการทำงานเพิ่มเติมว่า “การทำภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องนี้เน้นถึงบรรยากาศที่ต้องรักษาภาพทางความเป็นภาพยนตร์ตลกร้ายไว้ ซึ่งในขั้นตอนสุดท้ายบางฉากจำเป็นต้องควบคุมโทนภาพให้ดูหม่นหมอง ไม่น่าไว้วางใจ เป็นโลกที่ไม่สดใสเหมือนภาพยนตร์ตลกทั่วไป รวมไปถึงการเล่าเรื่องที่ไม่เรียบง่ายเพราะในเนื้อหาจะมีอุปสรรคตลอดเวลา รวมทั้งมีฉากต่อสู้ถึงเลือดถึงเนื้อ หลายฉากมีการเอาชีวิตกัน ซึ่งการลำดับภาพจะไม่เหมือนกับภาพยนตร์ตลกทั่วไป ทางทีมงานจะเน้น กับรายละเอียดในส่วนนี้อย่างมากตั้งแต่การประชุมเริ่มงานจนถึงช่วงตัดต่อ”

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในส่วนขอเทคนิคในการกำกับภาพยนตร์สั้นของนักศึกษาโครงการอย่างครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจะนำเอาข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ในส่วนของการอภิปรายผลต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยในหัวข้อ “เทคนิคในการกำกับภาพยนตร์สั้นของนักศึกษาโครงการภาพยนตร์ ปี

การศึกษา 2560: กรณีศึกษาภาพยนตร์สั้นเรื่องเช็ดแล้วคราวนี้” จากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคของการกำกับภาพยนตร์สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การกำกับภาพยนตร์ด้วยการใช้อุดมการณ์ และ ความคิดของตนเอง จากการที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักนั้นพบว่า ผู้กำกับภาพยนตร์ คือ ผู้ที่มีหน้าที่กำกับในขั้นตอนการสร้างภาพยนตร์ โดยผู้กำกับภาพยนตร์มีหน้าที่สร้างจินตนาการจากบทหนัง แล้ว ถ่ายทอดความคิดทางด้านศิลปะออกมาตามแบบที่ตนเองต้องการ และ เป็นคนสั่งฝ่ายอื่น ๆ ในกองถ่ายโดยใช้การเล่าเรื่องเป็นหลักเพื่อรักษาอารมณ์ร่วมของทีมงาน กับ ภาพยนตร์ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในตัวของทีมงานแต่ละส่วนก็จะเอาสิ่งที่ผู้กำกับภาพยนตร์ถ่ายทอดมานั้น สร้างเป็นรูปธรรมตามแบบงานของแต่ละคน แต่ละแผนก ในองค์ประกอบทางศิลปะที่ตนเองต้องการบนแผ่นฟิล์มหรือในระบบดิจิทัลจนภาพยนตร์สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคของผู้กำกับภาพยนตร์ที่ได้กล่าวไว้ว่า “ผู้กำกับภาพยนตร์แบบ The Personal Director เป็นศิลปินที่มีอุดมการณ์ และ ความคิดของตนเอง ซึ่งจะสร้างภาพยนตร์ตามที่ตนเองเลือก โดยสื่อความหมายมาในแง่มุมมองที่ตนเองกำหนด” ซึ่งในที่นี้ความสัมพันธ์ในทีมงานแบบเพื่อนจะสามารถต่อยอดการทำงานซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี

อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจในส่วนของเทคนิคในการกำกับภาพยนตร์คือการควบคุมเนื้อหาดังที่ได้กล่าวไว้ในฉากที่ได้ยกตัวอย่างในส่วนของผลการวิจัยผู้กำกับภาพยนตร์ได้ให้ความสำคัญกับความกระชับรัดกุมในเนื้อหา ซึ่งทุกอย่างเกิดขึ้นโดยใช้จังหวะในการเล่าเรื่องเพื่อรักษาความน่าสนใจในศิลปะการเล่าเรื่องในเชิงภาพยนตร์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคของผู้กำกับภาพยนตร์ที่ได้กล่าวไว้ว่า “ลีลาของภาพยนตร์ (Pacing) หมายถึงจังหวะต่าง ๆ ที่เหมาะสมพอดีในการเคลื่อนไหวของส่วนประกอบต่าง ๆ ของภาพยนตร์ เช่น จังหวะการเคลื่อนไหวของผู้แสดง จังหวะการพูด และ จังหวะการตัดต่อเปลี่ยนภาพหนึ่งเป็นอีกภาพหนึ่ง บทภาพยนตร์มีส่วนอย่างมากในการช่วยสร้างลีลาธรรม ๆ ให้กับภาพยนตร์” นอกจากนี้ในการแสดงการกระทำของตัวละครในเรื่องถูกพัฒนามาจากจุดขัดแย้งที่มีนัยยะสำคัญถึงชีวิตที่ตัวละครต้องผ่านวิบากกรรมไปได้ และ รักษา

ความน่าสนใจในการสร้างสรรค์เนื้อหาไปจนถึงจุดไคลแม็กซ์ของภาพยนตร์ ในส่วนนี้ต้องชมภาพยนตร์ถึงจะสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคของผู้กำกับภาพยนตร์ที่ได้กล่าวไว้ในส่วนของการพิจารณาประสิทธิภาพของบทภาพยนตร์ว่า “ส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเดินเรื่องในเชิงศิลปะการละครจำเป็นต้องปรากฏให้เห็นถึงความขัดแย้ง (Conflict) ในภาพยนตร์มีความเข้มข้นเพียงใด กล่าวคือ ความขัดแย้งเป็นตัวทำให้เกิดการตื้นร่น พินฝ่าอุปสรรคของตัวละคร แบ่งเป็น 3 แบบ คือ ความขัดแย้งกับคนอื่น ความขัดแย้งต่อสภาพแวดล้อม และ ความขัดแย้งกับตัวเอง สุดท้ายคือจุดไคลแม็กซ์ (Climax) ไม่ใช่เป้าหมาย แต่เป็นจุดที่ตัดสินใจแพ้ชนะ การกระทำ การต่อสู้กับอุปสรรคทั้งหลายของตัวละครนั้นไปถึง Climax หรือยังไม่ใช้ล้มเลิกอุปสรรคไว้กลางคัน”

จะเห็นได้ว่าการกำกับภาพยนตร์ด้วยการใช้อุดมการณ์ และ ความคิดของตนเอง เป็นส่วนที่ทำให้การทำงานมีความชัดเจน และ เนื่องจากการทำงานกับเพื่อนก็สามารถทำให้การผลิตภาพยนตร์เสร็จสิ้น สำเร็จด้วยความมีเอกภาพที่สะท้อนมุมมองจากตัวผู้กำกับภาพยนตร์นั่นเอง

ส่วนที่ 2 การกำกับภาพยนตร์อย่างชัดเจนในแนวทางของการนำเสนอ ในจุดเริ่มต้นของการผลิตภาพยนตร์ผู้สร้างจะปัดธงว่าตนเองมีความต้องการจะสร้างภาพยนตร์ออกมาในแนวทางใด ก็ควรเดินหน้าผลิตภาพยนตร์ให้ตรงกับคุณลักษณะของภาพยนตร์ในแนวทางนั้น สิ่งนี้คือส่วนสำคัญในการทำงานของผู้สร้างภาพยนตร์ในครั้งเริ่มต้น และ เป็นสิ่งที่สามารถวัดค่าได้สำหรับงานการกำกับภาพยนตร์เช่นกัน การสร้างภาพยนตร์ควรมีความชัดเจนในประเด็นที่ต้องการนำเสนอ และ ให้สอดคล้องกับรูปแบบ ประเภทของภาพยนตร์ตระกูลนั้น ๆ จากการศึกษาพบว่าภาพยนตร์สั้นเรื่อง “เช็ดแล้วคราวนี้” มีลักษณะที่แตกต่างจากภาพยนตร์ตลาดอื่นโดยทั่วไปชัดเจน และ เน้นประเด็นหลัก คือ ความขัดแย้งของตัวละครกับสังคมที่มีผลลัพธ์คือความตาย เช่น เคนกับโจ้ตกลงเป็นหนี้พัน จิ้งโดนตามล่าชีวิต ปมขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อทั้งสองคนได้ไปเจอรถจอดอยู่ ด้านในรถมีเงินสด ทั้งสองจึงขโมยเงินนั้นโดยไม่รู้ว่าเป็นเจ้าของเงินเหล่านั้นคือมือปืน เหตุการณ์วุ่นวายจึงเกิดขึ้น และ ถ้าทั้งสองคนโดนจับได้ก็จะมีอันตายเป็นชีวิต ซึ่ง

สอดคล้องกับแนวคิดของภาพยนตร์ตลกร้ายที่ได้กล่าวไว้ว่า “ภาพยนตร์ตลกร้ายมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับภาพยนตร์ตลกในยุคแรก กล่าวคือมักจะกล่าวถึงจุดจบคือความตาย การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความตายเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดที่ตลกประเภทนี้ต้องการ” จะเห็นได้ว่าเนื้อหานั้นถ้าไม่แสดงออกเป็นภาพยนตร์ที่ใส่เหตุการณ์สร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้ชม ก็จะสามารถจินตนาการให้เนื้อหาแสดงออกเป็นภาพยนตร์รูปแบบอื่นได้

บรรยากาศที่ห่อหุ้มเรื่องราวที่เกิดขึ้นก็เป็นส่วนหนึ่งทางลักษณะกายภาพของภาพยนตร์ตระกูลตลกร้ายเช่นกัน เคนกับโจ้เติบโตมาในสภาพสังคมที่ไม่มีแก่นสารสาระ บวกกับองค์ประกอบทางเรื่องราวที่ใช้บริบทที่เกี่ยวข้องกับการพนันซึ่งเป็นสิ่งที่ไร้สาระ ตัวละครไม่ประกอบอาชีพใช้ชีวิตว่างงานจึงหาเงินด้วยการพนันบอล ความสัมพันธ์ของตัวละครหลัก กับ ตัวละครอื่นๆ ที่แสดงออกถึงความขัดแย้งของตัวละครกับสังคม เช่น น้องของโจ้ที่เป็นโสเภณีกู้สุกถือตลอดที่พี่ชายไม่ทำงาน แถมยังหาเรื่องน่วยเข้ามาตลอดเวลา ความสัมพันธ์ของเคน กับ โจ้ กับอาแปะคนขายของชำที่โดนดูถูกลดเวลา แต่เนื้อที่อาแปะก็สถานะไม่ต่างจากทั้งคู่เท่าไร เป็นต้น ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านั้นสอดคล้องกับแนวคิดของภาพยนตร์ตลกร้ายที่ได้กล่าวไว้ว่า “นอกเหนือจากความตาย ความว่างเปล่า และไร้แก่นสารก็เป็นประเด็นสำคัญที่มีการเล่าถึงในภาพยนตร์ แสดงถึงชีวิตของตัวละครที่ไร้แก่นสาร และมีลมหายใจอยู่ท่ามกลางสังคมที่ว่างเปล่า และ ไร้สาระ ความเหลวไหลไร้สาระมักจะนำเสนอผ่านความสับสน ไร้ระเบียบ และ สิ่งที่มีความบกพร่อง”

สิ่งที่สะท้อนคุณค่าในการสร้างสรรค์เนื้อหาของภาพยนตร์เรื่องนี้ ซึ่งสามารถเปรียบได้กับประโยคหลักที่ภาพยนตร์ตระกูลตลกร้ายสอดแทรกนำเสนอ เพื่อแสดง

ให้เห็นในแนวคิดหลักของภาพยนตร์ประเภทนี้นั้นคือ “สงครามเป็นสิ่งที่หาสาระไม่ได้ และชีวิตก็หาสาระไม่ได้เช่นกัน” ซึ่งถ้าเราชมภาพยนตร์เรื่องนี้แล้วเราก็จะสามารถสัมผัสถึง “ตัวสาร” ที่ผู้กำกับภาพยนตร์ และ ทีมงานตั้งใจนำเสนอเช่นกันสถานภาพของชีวิตที่อยู่ภายใต้ความขัดแย้งที่ตนเองก่อขึ้นมันไร้สาระเช่นกัน มันก็บ่งบอกถึงการใช้ชีวิตที่ผ่านมาว่าเป็นคนไร้สาระเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาในแง่มุมมองของผู้กำกับภาพยนตร์ที่เน้นหนักไปในเรื่องของเทคนิคการสร้างสรรค์เนื้อหาเท่านั้น แง่มุมในการทำงานในส่วนอื่นยังไม่ได้เจาะลึกในรายละเอียด เช่น การทำงานในกองถ่ายแต่ละวัน เนื่องจากผู้วิจัยมีความสนใจในแนวทางการทำสร้างสรรค์มากกว่ารายละเอียดในการผลิตซึ่งก็เป็นส่วนที่นำศึกษาในครั้งต่อไป

2. การศึกษาสัมพันธ์บทในการสร้างเนื้อหาที่เป็นส่วนสำคัญเช่นกัน และ มีความน่าสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมถ้ามีการผลิตภาพยนตร์สั้นโครงการงานของนักศึกษาในตระกูลเดียวกันนี้มากขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฤษดา เกิดดี. (2547). *ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์: การศึกษาว่าด้วย 10 ตระกูลสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์คำ.

ภาษาต่างประเทศ

Gianetti, L. (1980). *Understanding Moves* (5th edition). New York: Pearson Education.